

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

ODPORÚČANIA

RADA

ODPORÚČANIE RADY

z 24. novembra 2020

týkajúce sa odborného vzdelávania a prípravy (OVP) pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť

(2020/C 417/01)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 166 a 165,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) V Charte základných práv Európskej únie ⁽¹⁾ sa vzdelanie a prístup k odbornému vzdelávaniu a príprave a ďalšiemu vzdelávaniu uznáva ako základné právo, v cieľoch Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja sa do roku 2030 predpokladá rovnaký prístup pre všetky ženy a mužov k cenovo dostupnému a kvalitnému technickému, odbornému a terciárnemu vzdelávaniu vrátane univerzitného vzdelávania a podstatné zvýšenie počtu mladých ľudí a dospelých, ktorí majú príslušné zručnosti, vrátane technických a odborných zručností, na to, aby sa zamestnali, získali dôstojné pracovné miesta a mohli podnikat.
- (2) V Európskom pilieri sociálnych práv ⁽²⁾ vyhlásenom 17. novembra 2017 sa stanovuje viacero zásad na podporu spravodlivých a dobre fungujúcich trhov práce a systémov sociálneho zabezpečenia vrátane zásady č. 1 o práve na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie a zásady č. 4 o aktívnej podpore zamestnanosti.
- (3) Kvalitné a inovačné systémy odborného vzdelávania a prípravy poskytujú ľuďom zručnosti potrebné pre prácu, osobný rozvoj a občianstvo, ktoré im pomáhajú prispôsobiť sa dvojakej transformácii – digitálnej a zelenej – a realizovať ju, zvládať núdzové situácie a hospodárske otrasy, a pritom podporovať hospodársky rast a sociálnu súdržnosť. Tieto zručnosti im zároveň pomáhajú získať alebo vytvoriť pracovné miesta, po ktorých je na pracovnom trhu dopyt.
- (4) Účinné politiky v oblasti odborného vzdelávania a prípravy sú nevyhnutné na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 145 ZFEÚ, ktorým je podpora kvalifikovanej, vyškolenej a pružnej pracovnej sily a pracovných trhov reagujúcich na hospodárske zmeny.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 391.

⁽²⁾ 13129/17.

- (5) Oznámenie Komisie o Európskej zelenej dohode ⁽³⁾ predstavuje novú stratégiu rastu Európy, ktorej cieľom je transformovať európske hospodárstvo a spoločnosť a nasmerovať ich na udržateľnejšiu cestu. Školy, inštitúcie odbornej prípravy a univerzity majú všetky predpoklady na to, aby žiakov a študentov, rodičov, podniky a širšiu komunitu zapojili do zmien potrebných na úspešnú transformáciu. Na využitie výhod vyplývajúcich zo zelenej transformácie je potrebné iniciatívne zvyšovanie úrovne zručností a získavanie nových zručností.
- (6) V oznámení Komisie o silnej sociálnej Európe pre spravodlivé transformácie ⁽⁴⁾ sa zdôrazňuje potreba dostať do popredia zručnosti, zamestnateľnosť a ľudský kapitál prostredníctvom Európskeho programu v oblasti zručností pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť ⁽⁵⁾, spolu s návrhom odporúčania Rady týkajúceho sa odborného vzdelávania a prípravy. Takisto sa v ňom oznamuje ďalšia práca na európskom vzdelávacom priestore a novom rámci spolupráce s členskými štátmi v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.
- (7) Oznámenie Komisie o novej priemyselnej stratégii pre Európu ⁽⁶⁾ obsahuje výzvu na prijatie ráznych opatrení zameraných na to, aby sa celoživotné vzdelávanie stalo realitou pre všetkých, a aby sa zabezpečilo, že vzdelávanie a odborná príprava udržiavajú krok s dvojakou transformáciou. Rovnako vyzýva poskytovateľov vysokoškolského vzdelávania a odborného vzdelávania a prípravy, aby pre trh práce zabezpečovali viac vedcov, inžinierov a technických pracovníkov. V novom akčnom pláne pre obehové hospodárstvo ⁽⁷⁾ a v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 ⁽⁸⁾ sa zdôrazňuje kľúčová úloha zručností pri transformácii na zelené a čisté hospodárstvo.
- (8) V oznámení Komisie o stratégii pre MSP pre udržateľnú a digitálnu Európu ⁽⁹⁾ sa zdôrazňuje, že najdôležitejším problémom pre štvrtinu mikropodnikov a malých a stredných podnikov (MSP) v EÚ sa stala dostupnosť kvalifikovaných pracovníkov alebo skúsených manažérov a že najväčšou prekážkou pre nové investície v celej EÚ je nedostatok kvalifikovaných zamestnancov. Odborné vzdelávanie a príprava majú osobitný význam pre MSP pri zabezpečovaní toho, aby ich pracovná sila mala potrebné zručnosti.
- (9) V oznámení Komisie o Únii rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 ⁽¹⁰⁾ sa zdôrazňuje význam odborného vzdelávania a prípravy pre ženy a mužov s cieľom zabezpečiť vyvážené zastúpenie mužov a žien v profesiách, v ktorých tradične prevažujú muži alebo ženy, a bojovať tak proti rodovým stereotypom.
- (10) V oznámení Komisie o rozpočte EÚ umožňujúcom realizáciu plánu obnovy Európy ⁽¹¹⁾ sa stanovuje odvážny a komplexný plán európskej obnovy, ktorý sa opiera o núdzový Európsky nástroj obnovy (Next Generation EU) a o posilnený viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027. Tento plán je založený na solidarite a spravodlivosti a hlboko zakorenený v spoločných zásadách a hodnotách Únie. V pláne sa stanovuje, ako naštartovať európske hospodárstvo, posilniť jeho zelenú a digitálnu transformáciu a dosiahnuť, aby bolo spravodlivejšie, odolnejšie a udržateľnejšie pre budúce generácie.
- (11) Od roku 2013 záruka pre mladých ľudí ⁽¹²⁾ pomohla mladým ľuďom vstúpiť na trh práce na základe kvalitnej ponuky zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáží do štyroch mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia školskej dochádzky. Odborné vzdelávanie a príprava účinne pomáhali pri prechode mladých ľudí, ktorým hrozí vylúčenie, na trh práce. V budúcnosti môžu atraktívne odborné vzdelávanie a príprava, ktoré sú relevantné pre trh práce, a najmä učňovská príprava, zohrávať ešte významnejšiu úlohu v rámci záruky pre mladých ľudí z hľadiska predchádzania nezamestnanosti mladých ľudí, ako aj ich prípravy na budúce príležitosti na trhu práce, najmä ako súčasť zelenej a digitálnej transformácie.
- (12) Cieľom návrhu Komisie týkajúceho sa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom sociálnom fonde plus (ESF+) je zabezpečiť relevantnejší systém vzdelávania a odbornej prípravy z hľadiska uplatnenia na trhu práce a rovnaký prístup k možnostiam celoživotného vzdelávania pre všetkých prostredníctvom dráh zvyšovania úrovne zručností a získavania nových zručností.

⁽³⁾ COM(2019) 640 final.

⁽⁴⁾ COM(2020) 14 final.

⁽⁵⁾ COM(2020) 274 final.

⁽⁶⁾ COM(2020) 102 final.

⁽⁷⁾ COM(2020) 98 final.

⁽⁸⁾ COM(2020) 380 final.

⁽⁹⁾ COM(2020) 103 final.

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 152 final.

⁽¹¹⁾ COM(2020) 442 final.

⁽¹²⁾ Odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (Ú. v. EÚ C 120, 26.4.2013, s. 1).

- (13) V návrhu Komisie týkajúcom sa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje „Erasmus“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013, sa stanovuje, že integrovaný charakter programu v rokoch 2014 – 2020, ktorý zahŕňa vzdelávanie vo všetkých kontextoch – formálnom, neformálnom aj informálnom – a vo všetkých etapách života, by sa mal zachovať, aby sa podporili flexibilné vzdelávacie dráhy umožňujúce jednotlivcom rozvíjať tie kompetencie, ktoré sú potrebné na riešenie výziev dvadsiateho prvého storočia.
- (14) Toto odporúčanie vychádza z viacerých iniciatív v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy a zručností, ktoré sa vypracovali na európskej úrovni a sú zhrnuté v prílohe I, a prispieje k Európskemu programu v oblasti zručností pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť, aktualizovanému akčnému plánu digitálneho vzdelávania, európskemu vzdelávaciemu priestoru a strategickému rámcu pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave.
- (15) Toto odporúčanie je zamerané na splnenie cieľa európskeho vzdelávacieho priestoru, a to rozvíjať skutočný priestor nvzdelávanie v Európe, v ktorom hranice nebránikvalitnému inkluzívnemu vzdelávaniu odbornej príprave ktorého cieľom je odstrániť prekážky pri uznávaní kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávani odbornej prípravy študijných pobytov v zahraničí usilovať so jednoduchšie cezhraničné potvrdzovanie výstupov odbornej prípravy celoživotného vzdelávania.
- (16) V nadväznosti na priority posilnenej európskej spolupráce v odbornom vzdelávaní a príprave (kodanský proces), ktorá bola prijatá ako uznesenie Rady 19. decembra 2002 ⁽¹³⁾, sú ciele vysokokvalitného a flexibilného odborného vzdelávania a prípravy a nadnárodnej mobility naďalej ústredným prvkom globálnej vízie v otázke modernizácie odborného vzdelávania a prípravy, ako ju zodpovední ministri v roku 2010 vymedzili v Bruggskom komuniké.
- (17) V záveroch z Rigy z 22. júna 2015 sa ministri zodpovední za odborné vzdelávanie a prípravu dohodli na súbore priorit na podporu dosiahnutia tejto vízie, ako sa uvádza v spoločnej správe Rady a Komisie na rok 2015 o vykonávaní strategického rámcu pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020) ⁽¹⁴⁾ a v novom programe v oblasti zručností pre Európu z roku 2016 ⁽¹⁵⁾, ktorý ešte viac podporil politiku Únie v oblasti OVP s dôraznejším zameraním na atraktivnosť a kvalitu.
- (18) V odporúčaní Európskeho parlamentu a Rady z 18. júna 2009 o vytvorení európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy („EQAVET“) ⁽¹⁶⁾ sa stanovuje referenčný rámec v snahe podporiť členské štáty pri skvalitňovaní svojich systémov odborného vzdelávania a prípravy a prispieť k väčšej transparentnosti rozvoja politiky v oblasti odborného vzdelávania a prípravy medzi členskými štátmi. EQAVET počas desiatich rokov svojho vykonávania podnietil reformy vnútroštátnych systémov zabezpečovania kvality, ale významne neprispel k zlepšeniu, pokiaľ ide o transparentnosť mechanizmov zabezpečovania kvality. Okrem toho sa väčšinou uplatňoval na počiatočné odborné vzdelávanie a prípravu v školách. Rámec EQAVET 2009 by sa preto mal začleniť do tohto odporúčania a mali by sa doplniť prvky, ktorými sa riešia nedostatky v jeho vykonávaní súvisiace s kvalitou vzdelávacích výstupov, s certifikáciou a hodnotením, konzultáciami so zainteresovanými stranami, úlohou učiteľov a školiteľov, učením sa na pracovisku a flexibilitou odborného vzdelávania a prípravy. S cieľom zlepšiť vzájomné učenie, zvýšiť transparentnosť a konzistentnosť mechanizmov zabezpečovania kvality poskytovania odborného vzdelávania a prípravy a posilniť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi EÚ by sa na úrovni EÚ mali zaviesť partnerské preskúmania zabezpečovania kvality na úrovni systému.
- (19) V odporúčaní Európskeho parlamentu a Rady z 18. júna 2009 o vytvorení Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu („ECVET“) ⁽¹⁷⁾ sa stanovuje cieľ zlepšiť uznávanie, zhromažďovanie a prenos vzdelávacích výstupov, pričom sa podporuje mobilita a celoživotné vzdelávanie, ako aj vytvorenie Európskeho systému kreditov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. ECVET počas desiatich rokov svojho vykonávania výrazne prispel k rozvoju príležitostí na kvalitnejšiu mobilitu prostredníctvom využívania a dokumentácie jednotiek vzdelávacích výstupov. Koncepcia bodov ECVET sa však vo všeobecnosti neuplatňovala a ECVET nevedol k vytvoreniu Európskeho systému kreditov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Toto odporúčanie Rady by

⁽¹³⁾ Ú. v. ES C 13, 18.1.2003, s. 2.

⁽¹⁴⁾ Ú. v. EÚ C 417, 15.12.2015, s. 25.

⁽¹⁵⁾ COM(2016) 381 final.

⁽¹⁶⁾ Ú. v. EÚ C 155, 8.7.2009, s. 1.

⁽¹⁷⁾ Ú. v. EÚ C 155, 8.7.2009, s. 11.

preto malo zahŕňať kľúčové zásady ECVET (napr. jednotky vzdelávacích výstupov) súvisiace s flexibilitou. Nástroje ECVET (napr. dohoda o vzdelávaní a memorandum o porozumení) podporujúce mobilitu študentov OVP sa majú ďalej rozvíjať v rámci iných nástrojov EÚ, ako sú nástroje podporované v rámci programu Erasmus+. V prípade odborných kvalifikácií na postsekundárnej a terciárnej úrovni sa môže uplatňovať Európsky systém prenosu a zhromažďovania kreditov, ktorý sa už v praxi používa.

- (20) V odporúčaní Rady z 15. marca 2018 týkajúcom sa európskeho rámca pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu ⁽¹⁸⁾ sa uvádza 14 kľúčových kritérií, ktoré by členské štáty a zainteresované strany mali používať na rozvoj kvalitnej a účinnej učňovskej prípravy, čím sa zabezpečí rozvoj pracovných zručností, ako aj osobný rozvoj učňov.
- (21) Na základe monitorovania priorít dohodnutých v záveroch z Rigy z 22. júna 2015 poukazuje stredisko Cedefop na množstvo oblastí, v ktorých krajiny pokročili v programe modernizácie odborného vzdelávania a prípravy, najmä pokiaľ ide o učňovskú prípravu a učenie sa prácou, zabezpečovanie kvality, vytvorenie mechanizmov na predvídanie zručností a poradenských orgánov so zapojením sociálnych partnerov, zvýšenie priepustnosti a flexibility a v poslednom čase aj pokiaľ ide o väčší dôraz na digitálne zručnosti. Vzhľadom na zelenú a digitálnu transformáciu je však potrebné výrazne rozšíriť a zlepšiť ponuku odborného vzdelávania a prípravy pre mladých ľudí i dospelých a zároveň zvýšiť atraktivnosť a kvalitu počiatočného odborného vzdelávania a prípravy.
- (22) Mnohé krajiny zaviedli iniciatívy na podporu excelentnosti v odbornom vzdelávaní a príprave a na lepšie prepojenie OVP s ekosystémami inovácií a zručností. V nadväznosti na tieto príklady prebieha pilotný projekt centier excelentnosti OVP, pričom by sa tieto centrá mali stať prvotriednymi referenčnými miestami odbornej prípravy v konkrétnych oblastiach, a to pre počiatočnú odbornú prípravu, ako aj pre ďalšie zvyšovanie úrovne zručností a získavanie nových zručností.
- (23) Poradný výbor pre odbornú prípravu vo svojom stanovisku s názvom „Budúcnosť odborného vzdelávania a prípravy“, ktoré bolo prijaté v decembri 2018, uviedol víziu excelentného, inkluzívneho a celoživotného odborného vzdelávania a prípravy, ktoré spĺňajú požiadavky budúcnosti vyvolané hospodárskymi, technologickými a spoločenskými zmenami. V tomto stanovisku bola Komisia vyzvaná, aby pripravila návrh na zefektívnenie a konsolidáciu rámca politiky EÚ pre odborné vzdelávanie a prípravu, jeho riadenia a existujúcich nástrojov v podobe všeobecného odporúčania Rady.
- (24) Vzhľadom na jeho nezáväzný charakter toto odporúčanie dodržiava zásady subsidiarity a proporcionality a malo by sa vykonávať v súlade s európskym právom, vnútroštátnym právom a zaužívanými postupmi. Konkrétne týmto odporúčaním nie je dotknutá smernica 2005/36/ES ⁽¹⁹⁾ zmenená smernicou 2013/55/EÚ ⁽²⁰⁾ o uznávaní odborných kvalifikácií a o režime automatického uznávania kvalifikácií, ktorý je v nej uvedený.

Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu „odborné vzdelávanie a príprava“:

Na účely tohto odporúčania sa pod odborným vzdelávaním a prípravou rozumie také vzdelávanie a príprava, ktoré majú za cieľ vybaviť mladých ľudí a dospelých znalosťami, zručnosťami a kompetenciami, ktoré sú potrebné v konkrétnych povolaniach alebo vo všeobecnosti na trhu práce ⁽²¹⁾. Môže sa poskytovať vo formálnom a neformálnom prostredí na všetkých úrovniach európskeho kvalifikačného rámca (EKR) vrátane terciárnej úrovne, ak je to vhodné.

⁽¹⁸⁾ Ú. v. EÚ C 153, 2.5.2018, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22).

⁽²⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/55/EÚ z 20. novembra 2013, ktorou sa mení smernica 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií a nariadenie (EÚ) č. 1024/2012 o administratívnej spolupráci prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu (nariadenie o IMI) (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 132).

⁽²¹⁾ Na základe vymedzenia strediska Cedefop: Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania: Terminológia v oblasti európskej politiky vzdelávania a odbornej prípravy, 2014.

TÝMTO ODPORÚČA, ABY ČLENSKÉ ŠTÁTY:

v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a právnymi predpismi Únie, dostupnými zdrojmi, vnútroštátnymi prioritami a okolnosťami vrátane sociálno-ekonomickej situácie a charakteristík vnútroštátnych systémov OVP a v úzkej spolupráci so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami:

- a) pracovali na vykonávaní politiky v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, ktorá:
 - v časoch demografických zmien a počas všetkých hospodárskych cyklov poskytuje mladým ľuďom a dospelým zručnosti, ktoré im umožnia prosperovať na vyvíjajúcom sa trhu práce a v spoločnosti a zvládnuť obnovu a spravodlivú transformáciu na zelené a digitálne hospodárstvo,
 - podporuje inkluzívnosť a rovnaké príležitosti a prispieva k získaniu odolnosti a dosiahnutiu sociálnej spravodlivosti a prosperity pre všetkých a
 - podporuje európske systémy odborného vzdelávania a prípravy v medzinárodnom kontexte tak, aby sa uznávali ako celosvetová referencia pre študentov OVP;
- b) uplatňovali opatrenia a investície na realizáciu tejto politiky v súlade so zásadami vymedzenými v ďalej uvedených bodoch 1 – 21 a
- c) usilovali sa do roku 2025 dosiahnuť tieto ciele na úrovni EÚ ⁽²²⁾, ktoré sú súčasťou príslušných európskych monitorovacích rámcov, a to aj v oblasti politiky vzdelávania a odbornej prípravy a sociálnej politiky a politiky zamestnanosti:
 - podiel zamestnaných absolventov OVP by mal byť aspoň 82 % ⁽²³⁾,
 - 60 % čerstvých absolventov OVP využíva počas svojho odborného vzdelávania a prípravy možnosť učiť sa na pracovisku ⁽²⁴⁾. Tento cieľ sa vzťahuje na všetky formy učenia sa prácou na pracovisku, a tým prispieje aj k zvýšeniu príležitostí na učňovskú prípravu, ktoré možno podporiť v rámci záruky pre mladých ľudí,
 - 8 % študentov OVP využíva vzdelávaciu mobilitu v zahraničí ⁽²⁵⁾.

Odborné vzdelávanie a príprava sa pohotovo prispôsobujú zmenám na trhu práce

1. Programy odborného vzdelávania a prípravy ponúkajú vyváženú kombináciu odborných zručností vrátane technických zručností, ktoré sú dobre zosúladené so všetkými hospodárskymi cyklami, vyvíjajúcimi sa pracovnými miestami a pracovnými metódami a kľúčovými kompetenciami ⁽²⁶⁾ vrátane veľmi dobrých základných zručností, digitálnych, prierezových, zelených a iných životných zručností, ktoré poskytujú pevné základy pre odolnosť, celoživotné vzdelávanie, celoživotnú zamestnateľnosť, sociálne začlenenie, aktívne občianstvo a osobný rozvoj.

⁽²²⁾ Ciele sú definované ako priemerné hodnoty EÚ, ktoré majú členské štáty dosiahnuť kolektívne. V rámci podávania správ o pokroku pri dosahovaní týchto cieľov, prípadne aj v kontexte európskeho semestra, by Komisia mala zohľadniť osobitosti rôznych vnútroštátnych systémov a okolností. Členské štáty by mali v plnej miere využívať možnosti financovania z prostriedkov Únie, a to v súlade so svojimi vnútroštátnymi okolnosťami, prioritami a výzvami. Tieto tri kvantitatívne ciele nebránia rozhodnutiam o tom, ako sa vykonávajú finančné nástroje Únie v rámci viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 a nástroja Next Generation EU.

⁽²³⁾ Bude sa týkať osôb vo vekovej skupine 20 – 34 rokov, ktoré pred 1 – 3 rokmi absolvovali vyššie sekundárne OVP alebo postsekundárne OVP nezahrňované do terciárneho.

⁽²⁴⁾ Bude sa týkať osôb vo vekovej skupine 20 – 34 rokov, ktoré ukončili vzdelávanie a odbornú prípravu pred 1 – 3 rokmi. Ukazovateľ bude založený na údajoch, ktoré sa budú zbierať od roku 2021 ako súčasť výberového zisťovania pracovných síl Európskej únie (VZPS EÚ), ako sa vymedzuje v identifikátore premennej „HATWORK“ vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2019/2240. Ide o pracovné skúsenosti na pracovisku v trhovej alebo netrbovej jednotke (t. j. v podniku, štátnej inštitúcii alebo neziskovej organizácii), ktoré boli súčasťou učebných plánov formálneho programu, ktorý viedol k najvyššiemu stupňu úspešne dokončeného vzdelania. Ak mal respondent niekoľko pracovných skúseností, malo by sa zväziť kumulatívne trvanie všetkých pracovných skúseností. Pracovné skúsenosti by sa mali vyjadriť v ekvivalentoch plného pracovného času.

⁽²⁵⁾ Bude to merané ako podiel študentov, ktorí sa zúčastňujú na mobilite v kalendárnom roku, ako podiel z kohorty absolventov OVP v tom istom roku. Ukazovateľ bude založený na údajoch o mobilite získaných z údajov z programu Erasmus+ a na údajoch o absolventoch OVP získaných v rámci Unesco-OECD-Eurostat. Na doplnenie údajov z programu Erasmus+ by sa mohli použiť aj údaje z programov mobility vnútroštátnych orgánov, ak sú k dispozícii a len v prípade, ak sú poskytnuté údaje porovnateľné s údajmi z programu Erasmus+ vrátane trvania mobility. V prípade, že sa zahrnú údaje od vnútroštátnych orgánov, mali by sa zobrazovať transparentným spôsobom.

⁽²⁶⁾ V odporúčaní Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie sa vymedzujú tieto kľúčové kompetencie: gramotnosť, viacjazyčnosť; matematická kompetencia a kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve, digitálna kompetencia, osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa; občianska kompetencia; podnikateľská kompetencia, ako aj kompetencia v oblasti kultúrneho povedomia a prejavu.

2. Učebné plány, ponuky programov a kvalifikácie v oblasti odborného vzdelávania a prípravy sa podľa potreby pravidelne aktualizujú na základe informovanosti pre oblasť zručností (t. j. systémy sledovania uplatnenia absolventov, mechanizmy na predvídanie zručností, a to aj na odvetvovej a regionálnej úrovni).
3. Poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy majú v súlade s vnútroštátnym kontextom primeraný stupeň autonómie, flexibility, podpory a financovania na prispôbenie svojej ponuky odbornej prípravy meniacim sa potrebám zručností, zelenej a digitálnej transformácii a hospodárskym cyklom, a to pri súčasnom zabezpečení kvality.
4. Programy odborného vzdelávania a prípravy zahŕňajú na všetkých úrovniach zložky umožňujúce učenie sa na pracovisku, ktoré sa ďalej rozširujú aj v ďalšom odbornom vzdelávaní a odbornej príprave; systémy učňovskej prípravy⁽²⁷⁾ sa ďalej rozvíjajú s cieľom zlepšiť ponuky záruky pre mladých ľudí⁽²⁸⁾ a sú doplnené primeranou podporou⁽²⁹⁾ a opatreniami na stabilizovanie ponuky učňovskej prípravy a na riešenie osobitných výziev malých podnikov; s cieľom vytvoriť príležitosti na učenie sa na pracovisku v rôznych odvetviach hospodárstva by sa zamestnávateľom mohli v súlade s vnútroštátnym kontextom poskytnúť motivačné opatrenia.

Jadrom odborného vzdelávania a prípravy sú flexibilita a možnosti postupu

5. Programy odborného vzdelávania a prípravy sú zamerané na študentov, ponúkajú prístup k prezenčnému a digitálnemu alebo zmiešanému vyučovaniu, flexibilné a modulárne vzdelávacie dráhy založené na uznávaní výstupov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a otvárajú cestu kariérenmu postupu a postupu vo vzdelávaní; programy ďalšieho odborného vzdelávania sú navrhnuté tak, aby sa dali prispôbiť potrebám trhu práce, ako aj odvetvovým alebo individuálnym potrebám v oblasti zvyšovania úrovne zručností alebo získavania nových zručností.
6. Programy odborného vzdelávania a prípravy sú založené na moduloch alebo jednotkách vzdelávacích výstupov, pričom sú zavedené mechanizmy potvrdzovania, ktoré umožňujú prenos, uznávanie a zhromažďovanie vzdelávacích výstupov jednotlivcov s cieľom získať kvalifikáciu, prípadne čiastočnú kvalifikáciu, ako je to relevantné vo vnútroštátnom kontexte.⁽³⁰⁾ Primárnym cieľom počiatočného OVP je dosiahnuť úplnú kvalifikáciu.

Odborné vzdelávanie a príprava sú hnacou silou inovácie a rastu a pripravujú na digitálnu a zelenú transformáciu a na povolania, po ktorých je veľký dopyt

7. Odborné vzdelávanie a príprava sú odolné vďaka tomu, že sú súčasťou hospodárskych, priemyselných a inovačných stratégií vrátane tých, ktoré sú spojené s obnovou a zelenou a digitálnou transformáciou. V dôsledku toho je potrebné výrazne upraviť a/alebo rozšíriť ponuku odborného vzdelávania a prípravy, najmä pre dospelých, a to podporou nadobúdania podnikateľských, digitálnych a ekologických zručností.
8. Centrá excelentnosti OVP pôsobia ako katalyzátory miestnych podnikateľských investícií, podporujú obnovu, zelenú a digitálnu transformáciu, európske a regionálne inovačné stratégie a stratégie pre inteligentnú špecializáciu, rozvoj odborného vzdelávania a prípravy, a to aj na vyšších kvalifikačných úrovniach (úrovne EKR 5 – 8) v súlade s vnútroštátnym kontextom a poskytujú inovačné služby, ako sú klastre a podnikateľské inkubátory pre startupy a technologické inovácie pre MSP, ako aj inovačné riešenia, pokiaľ ide o získavanie nových zručností pre pracovníkov, ktorým hrozí prepustenie.
9. Inštitúcie odborného vzdelávania a prípravy majú prístup k najmodernejšej infraštruktúre, majú zavedené stratégie digitalizácie⁽³¹⁾ v súlade s vnútroštátnym kontextom a zakotvujú environmentálnu a sociálnu udržateľnosť do svojich programov a organizačného riadenia, čím prispievajú k plneniu cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja.

Odborné vzdelávanie a príprava predstavujú atraktívnu možnosť založenú na modernom a digitalizovanom poskytovaní odbornej prípravy/zručností

10. Počiatočné a ďalšie odborné vzdelávanie a príprava sú súčasťou celoživotného vzdelávania. Sú zavedené flexibilné a priepustné dráhy medzi počiatočným a ďalším odborným vzdelávaním a prípravou, všeobecným vzdelávaním a vysokoškolským vzdelávaním.

⁽²⁷⁾ Ako sa vymedzuje v odporúčaní Rady z 15. marca 2018 týkajúcom sa európskeho rámca pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu.

⁽²⁸⁾ Ako sa vymedzuje v odporúčaní Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí.

⁽²⁹⁾ Môžu sem patriť strediská medzipodnikovej odbornej prípravy.

⁽³⁰⁾ V súlade s odporúčaním Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

⁽³¹⁾ Napríklad nástroj sebareflexie SELFIE podporuje inštitúcie OVP pri účinnom využívaní digitálnych technológií na výučbu a učenie sa a pri posilňovaní ich spolupráce so zamestnávateľmi v rámci schém učenia sa na pracovisku.

11. Programy odborného vzdelávania a prípravy na úrovni EKR 5 až 8 sa ďalej rozvíjajú tak, aby podporovali rastúcu potrebu v oblasti vyšších odborných zručností v súlade s vnútroštátnym kontextom.
12. Programy odborného vzdelávania a prípravy sa realizujú prostredníctvom vhodnej kombinácie otvorených, digitálnych a participatívnych vzdelávacích prostredí vrátane pracovísk, ktoré umožňujú učiť sa, a sú podporované najmodernejšou a dostupnou infraštruktúrou, vybavením a technológiami a všestrannými pedagogickými postupmi a nástrojmi, napríklad simulátormi založenými na IKT, virtuálnou a rozšírenou realitou, čo zvyšuje dostupnosť a efektívnosť poskytovania odbornej prípravy, a to aj pre malé podniky ⁽³²⁾.
13. Učitelia, školitelia a ďalší pracovníci v rámci odborného vzdelávania a prípravy sa venujú počiatočnému a kontinuálnemu profesijnému rozvoju s cieľom: poskytovať kvalitnú odbornú prípravu; podporovať technické a digitálne zručnosti a účinné inovačné metódy odbornej prípravy vrátane výučby vo virtuálnom prostredí; v súlade s najmodernejšou odbornou a digitálnou pedagogikou pracovať s nástrojmi digitálneho vzdelávania a v rôznorodých a multikultúrnych prostrediach. Ich kariérne dráhy sa stávajú atraktívnejšími vďaka širším prístupom k prijímaniu zamestnancov, lepším kariérnym príležitostiam ⁽³³⁾, ako aj posilnenej spolupráci medzi učiteľmi/školiteľmi OVP a podnikmi a inými pracoviskami.
14. Stratégiami internacionalizácie sa podporuje strategický prístup k medzinárodnej spolupráci v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, a to aj v pohraničných regiónoch EÚ; takýmito stratégiami sa podporujú úspešné vnútroštátne postupy na celom svete a môžu sa vykonávať rôznymi spôsobmi, ako je mobilita študentov a učiteľov/školiteľov, ako aj spoločná príprava medzinárodných súťaží zameraných na zručnosti a účasť na nich.
15. Vytvorili sa príležitosti na vzdelávaciu mobilitu študentov OVP a zamestnancov pôsobiacich v OVP vrátane virtuálnej mobility, dlhodobej mobility a mobility do tretích krajín, pričom tieto druhy mobility uľahčuje používanie a uznávanie jednotiek vzdelávacích výstupov a príslušných európskych nástrojov. ⁽³⁴⁾
16. Jasné a zrozumiteľné informácie o možnostiach vzdelávania a kariéry a príležitostiach na potvrdzovanie v celej EÚ sa zabezpečujú prostredníctvom vysokokvalitných služieb celoživotného vzdelávania a profesijného poradenstva, pričom sa v plnej miere využíva Europass a iné digitálne služby.

Odborné vzdelávanie a príprava podporujú rovnosť príležitostí

17. Programy OVP sú inkluzívne a prístupné pre zraniteľné skupiny, ako sú osoby so zdravotným postihnutím, osoby s nízkou kvalifikáciou/zručnosťami, menšiny, osoby s migrantským pôvodom a osoby s nedostatkom príležitostí z dôvodu ich geografickej polohy a/alebo sociálno-ekonomicky znevýhodnenej situácie. Ciele opatrenia a pružné formáty odbornej prípravy predchádzajú predčasnému ukončeniu vzdelávania a odbornej prípravy a podporujú prechod zo školy do zamestnania.
18. Programy OVP sú dostupné prostredníctvom digitálnych vzdelávacích platforiem podporovaných nástrojmi, zariadeniami a pripojením na internet, najmä pre zraniteľné skupiny a ľudí vo vidieckych alebo vzdialených oblastiach.
19. Ciele opatrenia podporujú vyvážené zastúpenie mužov a žien v tradične „mužských“ alebo „ženských“ profesiách a spoločne sa zaoberajú rodovými stereotypmi a inými druhmi stereotypov.

Odborné vzdelávanie a príprava sa opiera o kultúru zabezpečovania kvality

20. Európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality (rámec EQAVET), ako sa opisuje v prílohe II, sa používa vo vnútroštátnych systémoch zabezpečovania kvality, a to pre počiatočné aj ďalšie odborné vzdelávanie a prípravu; vzťahuje sa na odborné vzdelávanie a prípravu vo všetkých vzdelávacích prostrediach (ako sú školské vzdelávanie a učenie sa na pracovisku vrátane systémov učňovskej prípravy) a všetky typy vyučovania (digitálne, prezenčné alebo zmiešané), ktoré poskytujú verejní aj súkromní poskytovatelia, a opiera sa o súbor orientačných deskriptorov a spoločných referenčných ukazovateľov zabezpečenia kvality v odbornom vzdelávaní a príprave, ktoré sa uplatňujú na úrovni systému, ako aj na úrovni poskytovateľov, podľa vnútroštátneho kontextu, ako sa uvádza v prílohe II.

⁽³²⁾ Okrem toho môže medzi ne patriť kolaboratívna výučba, interdisciplinárne a projektové učenie a nové organizačné metódy v inštitúciách a podnikoch poskytujúcich odbornú prípravu, ako aj umelá inteligencia.

⁽³³⁾ Môžu zahŕňať viaceré spôsoby kariérneho postupu, uznávanie predchádzajúcich odborných skúseností, hybridných učiteľov/školiteľov v súlade s vnútroštátnym kontextom.

⁽³⁴⁾ Napríklad vzory memoranda o porozumení a dohody o vzdelávaní.

21. Národný referenčný bod pre zabezpečenie kvality pre odborné vzdelávanie a prípravu naďalej spája všetky príslušné zainteresované strany na vnútroštátnej a regionálnej úrovni s cieľom:
- prijať konkrétne iniciatívy na vykonávanie a ďalší rozvoj rámca EQAVET,
 - informovať a mobilizovať širokú škálu zainteresovaných strán vrátane centier excelentnosti v OVP s cieľom prispieť k vykonávaniu rámca EQAVET,
 - podporovať sebahodnotenie ako doplnkový a účinný prostriedok zabezpečovania kvality s cieľom umožniť meranie úspechu a identifikáciu oblastí na zlepšenie, aj pokiaľ ide o digitálnu pripravenosť systémov a inštitúcií OVP,
 - aktívne sa zúčastňovať na Európskej sieti pre zabezpečovanie kvality v odbornom vzdelávaní a príprave,
 - poskytovať aktualizovaný opis vnútroštátnych mechanizmov zabezpečovania kvality na základe rámca EQAVET,
 - zapojiť sa (na úrovni EÚ) do partnerských preskúmaní zabezpečovania kvality ⁽³⁵⁾ s cieľom zvýšiť transparentnosť a konzistentnosť mechanizmov zabezpečovania kvality a posilniť dôveru medzi členskými štátmi.

Vykonávanie na vnútroštátnej úrovni

Odporúča sa, aby členské štáty prijali opatrenia na vykonávanie tejto politiky na vnútroštátnej úrovni spolu so sociálnymi partnermi a inými príslušnými zainteresovanými stranami. Pritom by mali:

22. Podporovať udržateľné partnerstvá pre riadenie odborného vzdelávania a prípravy, a to v súlade s vnútroštátnym kontextom prípadne prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev. Zapojiť sociálnych partnerov všetky príslušné zainteresované strany, medzi ktoré patria inštitúcie odborného vzdelávania/prípravy, priemyselné odvetvopodniky všetkých veľkostí, verejné súkromné služby zamestnanosti, učiteľiskoliteliov OVP ich zástupcovia, sprostredkovateľské orgány, ako sú priemyselné, obchodné remeselné komory, profesijné odvetvové organizácie, národní koordinátori pre záruku pre mladých ľudí, ESF a ďalšie iniciatívy EÚ, odvetvie informačných technológií, centrá excelentnosti OVP, klastre, organizácie študentov rodičov, ako aj miestne, regionálne vnútroštátne orgány. Podporovať takéto partnerstvá nregionálnej odvetvovej úrovni;
23. Čo najlepšie využívať európske nástroje transparentnosti, ako sú európsky kvalifikačný rámec, Európsky systém prenosu a zhromažďovania kreditov (ECTS), Europass a Európska klasifikácia zručností, kompetencií, kvalifikácií a povolání (ESCO), uľahčiť automatické vzájomné uznávanie kvalifikácií a výsledkov študijných pobytov v zahraničí ⁽³⁶⁾, umožniť študentom využívať rôzne prvky Europassu (napr. zaznamenávanie ich skúseností, zručností a kvalifikácií v online profile, ktorý slúži na profesijné poradenstvo, skúsenosti v oblasti mobility, získavanie digitálne podpísaných certifikátov a prijímanie návrhov a vyhľadávanie v oblasti vzdelávania a pracovných príležitostí, kvalifikácie, potvrdzovania, uznávania atď.);
24. Čo najlepšie využívať fondy a nástroje Európskej únie podporujúce reformy a/alebo investície v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, a to aj pokiaľ ide o digitalizáciu a environmentálnu udržateľnosť, ako sú napríklad Next Generation EU (Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, REACT-EU), Európsky sociálny fond plus, SURE, Európsky fond regionálneho rozvoja, Program InvestEU, Erasmus+, Horizont Európa, Interreg, Digitálna Európa, Mechanizmus spravodlivej transformácie, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a modernizačný fond; stimulovať ďalšie investície do odborného vzdelávania a prípravy tak z verejného, ako aj zo súkromného sektora;
25. Na základe príslušných existujúcich vnútroštátnych opatrení a finančných rámcov vymedziť opatrenia, ktoré sa do 18 mesiacov od prijatia tohto odporúčania majú prijať na jeho vykonávanie na vnútroštátnej úrovni, a sledovať ich vykonávanie vrátane pridelovania vnútroštátnych zdrojov, ktoré je na vnútroštátnej úrovni primerané, pričom sa dôraz bude klásť na začlenenie digitalizácie a environmentálnej udržateľnosti do celého odvetvia OVP a náležite sa zohľadní zodpovednosť/autonómia inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy v súlade s vnútroštátnym kontextom.

⁽³⁵⁾ Partnerské preskúmanie je druh dobrovoľného vzájomného učenia, ktorého cieľom je prispieť k zlepšeniu a transparentnosti mechanizmov zabezpečovania kvality na úrovni systému, ktoré nevedú k akreditačným postupom, a vychádza z konkrétnej metodiky, ktorú vypracuje Európska sieť pre zabezpečovanie kvality v odbornom vzdelávaní a príprave.

⁽³⁶⁾ V súlade s odporúčaním Rady z 26. novembra 2018 týkajúcim sa podpory automatického vzájomného uznávania kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávania a odbornej prípravy a výsledkov študijných pobytov v zahraničí.

TÝMTO VÍTA ZÁMER KOMISIE S NÁLEŽITÝM OHLADOM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY:

vykonávať politiku Únie v oblasti odborného vzdelávania a prípravy podporovaním činnosti členských štátov, a to aj prostredníctvom:

26. Zabezpečenia účinného riadenia politiky EÚ v oblasti odborného vzdelávania a prípravy prostredníctvom tripartitného Poradného výboru pre odbornú prípravu na základe priebežného pracovného programu a v spolupráci s generálnymi riaditeľmi pre odborné vzdelávanie a prípravu⁽³⁷⁾, zástupcami študentov a poskytovateľmi odborného vzdelávania a prípravy;
27. Zabezpečenia toho, aby sa politika EÚ v oblasti odborného vzdelávania a prípravy v plnej miere začlenila do vykonávania pokroku v rámci Plánu obnovy pre Európu, Európskej zelenej dohody, Novej priemyselnej stratégie pre Európu a stratégie pre MSP pre udržateľnú a digitálnu Európu a aby bola konzistentnou a súdržnou súčasťou Európskeho programu v oblasti zručností pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť, akčného plánu digitálneho vzdelávania, celkového rámca pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave a európskeho vzdelávacieho priestoru;
28. Ďalšieho poskytovania podpory štrukturálnych reforiem v oblasti učňovskej prípravy prostredníctvom služby na podporu učňovskej prípravy a nového impulzu pre Európske združenie učňovskej prípravy v súčinnosti so zárukou pre mladých ľudí; postupného rozširovania podporných služieb pre odborné vzdelávanie a prípravu v spolupráci so strediskom Cedefop;
29. Preskúmania koncepcie a využívania mikrocertifikátov, aj v rámci OVP, spolu s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami, a to aj v kontexte poradnej skupiny pre EKR, ako sa navrhuje v Európskom programe v oblasti zručností;
30. Podpory cieľa, ktorým je postupné vytváranie a rozvoj európskych platforiem centier excelentnosti OVP, a preskúmania, v spolupráci s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami, spoločných európskych odborných profilov ako súčasti platformy Europass, ktoré by podľa možnosti boli doplnené o digitálny obsah OVP vyvinutý v rámci európskych nástrojov transparentnosti, s cieľom uľahčiť mobilitu študentov a pracovníkov a transparentnosť a automatické uznávanie kvalifikácií;
31. Podpory kvalitnej a účinnej digitalizácie poskytovania OVP v rámci školského vzdelávania aj učenia sa na pracovisku prostredníctvom podpory využívania európskych rámcov kompetencií⁽³⁸⁾ a nástrojov sebahodnotenia⁽³⁹⁾ a preskúmania uskutočniteľnosti celoeurópskeho prieskumu týkajúceho sa škôl poskytujúcich OVP;
32. Posilnenia Európskeho združenia učňovskej prípravy a koalícií pre digitálne zručnosti a pracovné miesta, ako sa uvádza v Európskom programe v oblasti zručností;
33. Podpory európskych systémov odborného vzdelávania a prípravy v medzinárodnom kontexte tak, aby sa uznávali ako celosvetová referencia pre študentov OVP, okrem iného aj prostredníctvom podpory internacionalizácie systémov odborného vzdelávania a prípravy, a to aj pokiaľ ide o kandidátske krajiny EÚ a krajiny európskeho susedstva, v spolupráci s Európskou nadáciou pre odborné vzdelávanie, súťaží zameraných na zručnosti a komunikačných kampaní na zvýšenie atraktívnosti a pozitívneho obrazu OVP a poskytovania používateľsky ústretového prístupu k informáciám o odbornom vzdelávaní a príprave a o súvisiacich kariérnych príležitostiach, na základe prvkov rámca Europass a ich ďalšieho rozvoja;
34. Spolupráce v oblasti odborného vzdelávania a prípravy s medzinárodnými organizáciami, medzi ktoré patria najmä OECD, MOP, UNESCO a Svetová banka;
35. Podpory úsilia členských štátov pri vykonávaní tohto odporúčania, posilňovaní kapacít inštitúcií odborného vzdelávania a prípravy vrátane ich digitalizácie a environmentálnej udržateľnosti a podpory výskumu v oblasti OVP na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ prostredníctvom financovania z príslušných fondov a programov Únie [Next Generation EU (Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, REACT-EU), Európsky sociálny fond+, SURE, Európsky fond regionálneho rozvoja, Program InvestEU, Erasmus+, Horizont Európa, Interreg, Digitálna Európa, Mechanizmus spravodlivej transformácie, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, modernizačný fond];

⁽³⁷⁾ Generálnych riaditeľov pre odborné vzdelávanie a prípravu určia členské štáty.

⁽³⁸⁾ Ako je napríklad rámec digitálnych kompetencií pre občanov (DigComp), rámec digitálnych kompetencií pre pedagógov (DigCompEdu) a rámec digitálnych kompetencií pre organizácie (DigCompO).

⁽³⁹⁾ Ako je napríklad nástroj SELFIE.

36. Zabezpečenia kvalitatívneho a kvantitatívneho monitorovania v súlade so spoločnými cieľmi stanovenými v tomto odporúčaní, ako aj ďalších relevantných údajov vrátane údajov o investíciách, a posúvania týchto údajov do európskeho semestra a príslušných európskych rámcov na monitorovanie a podávanie správ, ako aj podávania správ Rade o vykonávaní odporúčania každých päť rokov, vychádzajúc pritom z údajov dostupných na vnútroštátnej a európskej úrovni a z ročného monitorovania vykonávaného strediskom Cedefop.

Týmto odporúčaním sa nahrádza odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. júna 2009 o vytvorení európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy (EQAVET) a odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. júna 2009 o vytvorení Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET).

V Bruseli 24. novembra 2020

Za Radu

predseda

M. ROTH

PRÍLOHA I

Príslušné akty Únie v oblasti zručností, vzdelávania a odbornej prípravy

1. Odporúčanie Rady z 28. júna 2011 o politikách na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky ⁽¹⁾.
2. Odporúčanie Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa ⁽²⁾.
3. Spoločná správa Rady a Komisie na rok 2015 o vykonávaní strategického rámca pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020) – Nové priority pre európsku spoluprácu v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy ⁽³⁾.
4. Odporúčanie Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých ⁽⁴⁾.
5. Odporúčanie Rady z 22. mája 2017 týkajúce sa európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie, ktorým sa zrušuje odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie ⁽⁵⁾.
6. Odporúčanie Rady z 20. novembra 2017 týkajúce sa sledovania uplatnenia absolventov ⁽⁶⁾.
7. Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/646 z 18. apríla 2018 o spoločnom rámci na poskytovanie lepších služieb v oblasti zručností a kvalifikácií (Europass) a o zrušení rozhodnutia č. 2241/2004/EÚ ⁽⁷⁾.
8. Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie ⁽⁸⁾.
9. Závery Rady o formovaní vízie európskeho vzdelávacieho priestoru ⁽⁹⁾.
10. Odporúčanie Rady z 26. novembra 2018 týkajúce sa podpory automatického vzájomného uznávania kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávania a odbornej prípravy a výsledkov študijných pobytov v zahraničí ⁽¹⁰⁾.
11. Závery Rady o plnení odporúčania Rady s názvom „Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých“ ⁽¹¹⁾.
12. Uznesenie Rady o ďalšom rozvoji európskeho vzdelávacieho priestoru v záujme podpory systémov vzdelávania a odbornej prípravy orientovaných na budúcnosť ⁽¹²⁾.
13. Závery Rady o hospodárstve zameranom na dobré životné podmienky ⁽¹³⁾.
14. Oznámenie Komisie s názvom „Ročná stratégia udržateľného rastu na rok 2020“ ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C191, 1.7.2011, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C417, 15.12.2015, s. 25.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 484, 24.12.2016, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 189, 15.6.2017, s. 15.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 423, 9.12.2017, s. 1.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 112, 2.5.2018, s. 42.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018, s. 1.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 195, 7.6.2018, s. 7.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 444, 10.12.2018, s. 1.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 23.

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ C 389, 18.11.2019, s. 1.

⁽¹³⁾ 13432/19.

⁽¹⁴⁾ COM(2019) 650 final.

PRÍLOHA II

Rámec EQAVET

Časť A. Orientačné deskriptory rámca EQAVET

V tejto prílohe sa navrhujú orientačné deskriptory zamerané na podporu členských štátov a poskytovateľov OVP, ako to považujú za vhodné, pri vykonávaní rámca EQAVET. Sú rozdelené podľa fáz cyklu kvality: *Plánovanie – vykonávanie – hodnotenie – preskúmanie*. Môžu sa uplatňovať na počiatočné aj ďalšie OVP a sú uplatniteľné na všetky vzdelávacie prostredia: školské vzdelávanie a učenie sa prácou vrátane systémov učňovskej prípravy.

Kritériá kvality	Orientačné deskriptory na úrovni systému OVP	Orientačné deskriptory na úrovni poskytovateľov OVP
<p>V plánovaní je vyjadrená spoločná strategická vízia príslušných zainteresovaných strán a sú v ňom obsiahnuté jasne určené konečné/priebežné ciele, činnosti a ukazovatele.</p>	<p>Konečné/priebežné ciele OVP sú opísané pre strednodobý a dlhodobý výhľad a sú prepojené s európskymi cieľmi a cieľmi udržateľného rozvoja so zreteľom na aspekty environmentálnej udržateľnosti.</p> <p>Sociálni partneri a všetky ostatné relevantné zainteresované strany sa podieľajú na stanovení konečných a priebežných cieľov OVP na rôznych úrovniach.</p> <p>Ciele sa stanovujú a monitorujú prostredníctvom osobitných ukazovateľov (kritériá úspešnosti).</p> <p>Sú vytvorené mechanizmy a postupy zisťovania potrieb odbornej prípravy na trhu práce a v spoločnosti.</p>	<p>V miestnych cieľoch stanovených poskytovateľmi OVP sú premietnuté európske, vnútroštátne a regionálne konečné/priebežné ciele politiky OVP.</p> <p>Sú stanovené jasné konečné/priebežné ciele, ktoré sa monitorujú, a programy sú navrhnuté tak, aby tieto ciele splnili.</p> <p>Uskutočňujú sa priebežné konzultácie so sociálnymi partnermi a všetkými ostatnými príslušnými zainteresovanými stranami s cieľom určiť osobitné miestne/individuálne potreby.</p> <p>Povinnosti v oblasti riadenia a rozvoja kvality sú jasne pridelené.</p> <p>Zamestnanci sa včas podieľajú na plánovaní aj s ohľadom na rozvoj kvality.</p>
	<p>Je vypracovaná informačná politika na zabezpečenie optimálneho sprístupňovania výsledkov kvality so zreteľom na vnútroštátne/regionálne požiadavky na ochranu údajov.</p> <p>Sú stanovené normy a usmernenia na uznávanie, potvrdzovanie a certifikáciu kompetencií jednotlivcov.</p> <p>Kvalifikácie získané v rámci OVP sú opísané pomocou vzdelávacích výstupov.</p> <p>Sú vytvorené mechanizmy na zabezpečenie kvality návrhu, posúdenia a preskúmania kvalifikácií.</p> <p>Programy OVP sú navrhnuté tak, aby umožňovali flexibilné vzdelávacie dráhy a rýchlo reagovali na meniace sa potreby trhu práce.</p>	<p>Poskytovatelia plánujú iniciatívy zamerané na spoluprácu s príslušnými zainteresovanými stranami.</p> <p>Príslušné zainteresované strany sa podieľajú na procese analýzy miestnych potrieb.</p> <p>Poskytovatelia OVP majú jasný a transparentný systém zabezpečenia kvality.</p> <p>Opatrenia sú navrhnuté tak, aby sa zabezpečil súlad s pravidlami ochrany údajov.</p>

Kritériá kvality	Orientačné deskriptory na úrovni systému OVP	Orientačné deskriptory na úrovni poskytovateľov OVP
<p>Vykonávacie plány sú vypracované na základe konzultácie so zainteresovanými stranami a obsahujú jasne stanovené zásady.</p>	<p>Vykonávacie plány sú vypracované v spolupráci so sociálnymi partnermi, poskytovateľmi OVP a inými príslušnými zainteresovanými stranami na rôznych úrovniach.</p> <p>Vykonávacie plány zahŕňajú posúdenie potrebných zdrojov, možnosti používateľov a nástroje a usmernenia potrebné na podporu.</p> <p>Usmernenia a normy sú vypracované pre vykonávanie na rôznych úrovniach. Tieto usmernenia a normy zahŕňajú posudzovanie, potvrdzovanie a certifikáciu kvalifikácií.</p> <p>Vykonávacie plány zahŕňajú osobitnú podporu na odbornú prípravu učiteľov a školiteľov, a to aj pokiaľ ide o digitálne zručnosti a environmentálnu udržateľnosť.</p>	<p>Zdroje sú interne primerane zosúladené/priradené na účely dosiahnutia cieľov stanovených vo vykonávacích plánoch.</p> <p>Na účely vykonávania plánovaných činností sa výslovne podporujú relevantné a začleňujúce partnerstvá vrátane partnerstiev medzi učiteľmi a školiteľmi.</p> <p>V strategickom pláne rozvoja kompetencií zamestnancov sa stanovuje potreba odbornej prípravy učiteľov a školiteľov.</p> <p>Zamestnanci absolvujú pravidelnú odbornú prípravu a rozvíjajú spoluprácu s príslušnými externými zainteresovanými stranami na podporu posilňovania kapacít a zlepšovania kvality a na zlepšenie výsledkov.</p>
	<p>Povinnosti poskytovateľov OVP v procese vykonávania sú jasne opísané a transparentne vyjadrené.</p> <p>Je vypracovaný vnútroštátny a/alebo regionálny rámec zabezpečenia kvality, ktorý obsahuje usmernenia a normy kvality na úrovni poskytovateľov OVP na podporu trvalého zlepšovania a samoregulácie.</p>	<p>Programy poskytovateľov OVP umožňujú študentom, aby dosiahli očakávané vzdelávacie výstupy a zapojili sa do vzdelávacieho procesu.</p> <p>Poskytovatelia OVP reagujú na vzdelávacie potreby jednotlivcov, pričom sa vo svojom prístupe zameriavajú na študentov tak, aby im umožnili dosiahnuť očakávané vzdelávacie výstupy.</p> <p>Poskytovatelia OVP podporujú inovácie vo vzdelávaní a metódach vzdelávania v školách a na pracovisku, a pritom využívajú digitálne technológie a nástroje dištančného vzdelávania.</p> <p>Poskytovatelia OVP používajú platné, presné a spoľahlivé metódy na posúdenie vzdelávacích výstupov jednotlivcov.</p>
<p>Pravidelne sa vykonáva hodnotenie výsledkov a procesov na základe merania.</p>	<p>Je vypracovaná metodika hodnotenia, ktorá zahŕňa interné a externé hodnotenie.</p> <p>Účasť zainteresovaných strán v procese monitorovania a hodnotenia je schválená a jasne opísaná.</p> <p>Vnútroštátne/regionálne normy a postupy zlepšenia a zabezpečenia kvality sú relevantné a primerané potrebám sektora.</p> <p>Systémy sú podľa potreby predmetom sebahodnotenia, interného a externého preskúmania.</p>	<p>Na základe vnútroštátnych a regionálnych predpisov/rámcov alebo na základe iniciatívy poskytovateľov OVP sa pravidelne vykonáva sebahodnotenie/sebahodnotenie, ktoré sa vzťahuje aj na digitálnu pripravenosť a environmentálnu udržateľnosť inštitúcií OVP.</p> <p>Hodnotenie a preskúmanie zahŕňajú procesy a výsledky/výstupy vzdelávania a odbornej prípravy vrátane posudzovania spokojnosti študentov, ako aj dosiahnutých výsledkov a spokojnosti zamestnancov.</p>

Kritériá kvality	Orientačné deskriptory na úrovni systému OVP	Orientačné deskriptory na úrovni poskytovateľov OVP
	<p>Sú zavedené systémy včasného varovania.</p> <p>Uplatňujú sa ukazovatele dosiahnutých výsledkov.</p> <p>Uskutočňuje sa relevantný, pravidelný a súvislý zber údajov s cieľom merať dosiahnuté úspechy a určiť oblasti na zlepšenie. Je vypracovaná primeraná metodika zberu údajov, napr. dotazníky a ukazovatele/škály meradiel.</p>	<p>Hodnotenie a preskúmanie zahŕňa zber a používanie údajov a primerané a účinné mechanizmy na zapojenie interných a externých zainteresovaných strán.</p> <p>Sú zavedené systémy včasného varovania.</p>
Preskúmanie	<p>Sú vymedzené a používajú sa postupy, mechanizmy a nástroje na vykonanie preskúmania s cieľom zlepšiť kvalitu poskytovania vzdelávania na všetkých úrovniach.</p> <p>Procesy sa pravidelne preskúmajú a vypracúvajú sa akčné plány na dosiahnutie zmien. Systémy sa zodpovedajúcim spôsobom upravujú.</p> <p>Informácie o výsledkoch hodnotenia sú prístupňované verejnosti.</p>	<p>Zbiera sa spätná väzba od študentov o ich individuálnych skúsenostiach s učením sa a o prostredí na učenie sa a na vyučovanie. Spolu so spätnou väzbou od učiteľov, školiteľov a všetkých ostatných relevantných zainteresovaných strán sa tieto informácie využívajú na usmernenie ďalších činností.</p> <p>Informácie o výsledkoch preskúmania sú dostupné širokej verejnosti.</p> <p>Postupy spätnej väzby a preskúmania sú súčasťou strategického procesu vzdelávania v organizácii, podporujú rozvoj poskytovania kvalitného vzdelávania a zlepšujú príležitosti pre študentov.</p> <p>Výsledky/výstupy procesu hodnotenia sa prerokujú s príslušnými zainteresovanými stranami a zavádzajú sa vhodné akčné plány.</p>

Časť B. Referenčný súbor ukazovateľov rámca EQAVET

V tomto oddiele sa navrhuje súbor referenčných ukazovateľov, ktoré sa môžu použiť na podporu zlepšovania hodnotenia a zlepšovania kvality vnútroštátnych/regionálnych systémov OVP a/alebo poskytovateľov OVP pri vykonávaní rámca EQAVET.

Ukazovateľ	Druh ukazovateľa	Účel politiky
Zastrešujúce ukazovatele zabezpečenia kvality		
Číslo 1		
<p>Dôležitosť systémov zabezpečenia kvality pre poskytovateľov OVP:</p> <p>a) podiel poskytovateľov OVP uplatňujúcich interné systémy zabezpečenia kvality stanovené zákonom/z vlastnej iniciatívy;</p> <p>b) podiel akreditovaných poskytovateľov OVP.</p>	Kontextový ukazovateľ/ukazovateľ vstupov	<p>Podporovať kultúru zvyšovania kvality na úrovni poskytovateľov OVP.</p> <p>Zvýšiť transparentnosť kvality odbornej prípravy.</p> <p>Zlepšiť vzájomnú dôveru pri poskytovaní odbornej prípravy.</p>
Číslo 2		
<p>Investície do odbornej prípravy učiteľov a školiteľov:</p> <p>a) podiel učiteľov a školiteľov zúčastňujúcich sa na ďalšej odbornej príprave;</p>	Ukazovateľ vstupov/procesov	Podporovať zodpovednosť učiteľov a školiteľov v procese rozvoja kvality v oblasti OVP.

Ukazovateľ	Druh ukazovateľa	Účel politiky
b) výška investovaných prostriedkov, a to aj do digitálnych zručností.		Zlepšiť schopnosť OVP reagovať na meniace sa požiadavky trhu práce. Posilniť budovanie kapacít na individuálne vzdelávanie. Zlepšiť výsledky študentov.

Ukazovatele podporujúce ciele kvality pre politiky OVP

Číslo 3

Miera účasti na programoch OVP: Počet účastníkov v programoch OVP ⁽¹⁾ podľa druhu programu a individuálnych kritérií ⁽²⁾ .	Ukazovateľ vstupov/ procesov/výstupov	Získať základné informácie na úrovni systémov OVP a na úrovni poskytovateľov OVP o atraktivnosti OVP. Cieľová podpora zvýšenia prístupu k OVP vrátane znevýhodnených skupín.
---	--	---

Číslo 4

Miera úspešného absolvovania programov OVP: Počet osôb, ktoré úspešne dokončili/predčasne ukončili programy OVP podľa druhu programu a individuálnych kritérií.	Ukazovateľ procesov/ výstupov/výsledkov	Získať základné informácie o dosiahnutých výsledkoch vzdelávania a kvalite procesov odbornej prípravy. Vypočítať podiel osôb, ktoré ukončili program predčasne, v porovnaní s mierou účasti. Podporovať úspešné dokončenie ako jeden z hlavných cieľov kvality OVP. Podporovať poskytovanie prispôbenej odbornej prípravy, a to aj pre znevýhodnené skupiny.
--	--	---

Číslo 5

Miera pracovného zaradenia osôb, ktoré sa zúčastnili na OVP: a) pracovné zaradenie študentov, ktorí sa zúčastnili na OVP, v určenej lehote po dokončení odbornej prípravy, podľa druhu programu a individuálnych kritérií ⁽³⁾ ; b) podiel zamestnaných študentov v určenej lehote po dokončení odbornej prípravy, podľa druhu programu a individuálnych kritérií.	Ukazovateľ výsledkov	Podporovať zamestnateľnosť. Zlepšiť schopnosť OVP reagovať na zmeny dopytu na trhu práce. Podporovať poskytovanie prispôbenej odbornej prípravy, a to aj pre znevýhodnené skupiny.
--	----------------------	--

⁽¹⁾ V prípade počiatočnej odbornej prípravy: na to, aby sa študent považoval za účastníka, je potrebné obdobie 6 týždňov. V prípade celoživotného vzdelávania: percentuálny podiel populácie prijatej do formálnych programov OVP.

⁽²⁾ Okrem základných informácií o pohlaví a veku sa môžu uplatňovať ďalšie sociálne kritériá, napr. osoby, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, migranti, osoby so zdravotným postihnutím, dĺžka nezamestnanosti.

⁽³⁾ V prípade počiatočnej odbornej prípravy: vrátane informácií o pracovnom zaradení študentov, ktorí predčasne ukončili dochádzku.

Ukazovateľ	Druh ukazovateľa	Účel politiky
Číslo 6		
<p>Využívanie nadobudnutých zručností na pracovisku:</p> <p>a) informácie o zamestnaní získanom jednotlivcami po dokončení odbornej prípravy, podľa druhu odbornej prípravy a individuálnych kritérií;</p> <p>b) miera spokojnosti jednotlivcov a zamestnávateľov so získanými zručnosťami/kompetenciami.</p>	Ukazovateľ výsledkov (kombinácia kvalitatívnych a kvantitatívnych údajov)	<p>Zvyšovať zamestnateľnosť.</p> <p>Zlepšiť schopnosť OVP reagovať na zmeny dopytu na trhu práce.</p> <p>Podporovať poskytovanie prispôbenej odbornej prípravy, a to aj pre znevýhodnené skupiny.</p>
Kontextové informácie		
Číslo 7		
Miera nezamestnanosti (*) podľa individuálnych kritérií	Kontextový ukazovateľ	Základné informácie pre politické rozhodnutia na úrovni systémov OVP
Číslo 8		
<p>Výskyt zraniteľných skupín:</p> <p>a) percento účastníkov OVP klasifikovaných ako znevýhodnené skupiny (v určenom regióne alebo spádovej oblasti) podľa veku a pohlavia;</p> <p>b) miera úspešnosti znevýhodnených skupín podľa veku a pohlavia.</p>	Kontextový ukazovateľ	<p>Základné informácie pre politické rozhodnutia na úrovni systémov OVP</p> <p>Podporovať prístup znevýhodnených skupín k OVP.</p> <p>Podporovať poskytovanie prispôbenej odbornej prípravy pre znevýhodnené skupiny.</p>
Číslo 9		
<p>Mechanizmy na určenie potrieb odbornej prípravy na trhu práce:</p> <p>a) informácie o mechanizmoch zriadených na zisťovanie meniacich sa požiadaviek na rôznych úrovniach;</p> <p>b) dôkazy o používaní takýchto mechanizmov a ich účinnosti.</p>	Kontextový ukazovateľ/ukazovateľ vstupov (kvalitatívne informácie)	<p>Zlepšiť schopnosť OVP reagovať na zmeny dopytu na trhu práce.</p> <p>Podporovať zamestnateľnosť.</p>
Číslo 10		
<p>Programy používané na podporu lepšieho prístupu k OVP a poskytovanie usmernení pre (potenciálnych) študentov OVP:</p> <p>a) informácie o existujúcich programoch na rôznych úrovniach;</p> <p>b) dôkazy o ich účinnosti.</p>	Ukazovateľ procesov (kvalitatívne informácie)	<p>Podporovať prístup k OVP aj pre znevýhodnené skupiny.</p> <p>Poskytovať usmernenia pre (potenciálnych) študentov OVP.</p> <p>Podporovať poskytovanie prispôbenej odbornej prípravy.</p>

(*) Definícia podľa MOP: nezamestnané osoby vo veku 15 –74 rokov, ktoré si aktívne hľadajú prácu a sú pripravené nastúpiť do zamestnania.